

Stappenplan Tunnelveiligheid

Disclaimer – Dit document is met zorg samengesteld. Dit sluit echter niet uit dat er nog onvolkomenheden in zitten. Bij twijfel over geldigheid of juistheid wordt de gebruiker van dit document verwezen naar de integrale versie van de gebruikte bronnen.

Tijdens de totstandkoming van een tunnel werken de verantwoordelijke partijen samen om uiteindelijk een veilige tunnel te creëren. Dit stappenplan¹ bevat een overzicht van activiteiten, die die verantwoordelijke partijen uitvoeren.

Uitgangspunt voor dit stappenplan is de wet- en regelgeving voor tunnelveiligheid. In deze wet- en regelgeving staat, wie de verantwoordelijke én adviserende partijen voor tunnelveiligheid zijn, en welke formele handelingen zij in dit proces uitvoeren. Deze bronnen zijn te vinden op www.overheid.nl onder het kopje "wet- en regelgeving".

Met 'wet- en regelgeving' wordt hier vooral bedoeld op:

WARVV	Wet Aanvullende Regels Veiligheid Wegtunnels
BARVV	Besluit Aanvullende Regels Veiligheid Wegtunnels
RARVV	Regeling Aanvullende Regels Veiligheid Wegtunnels
BB	Wijziging Bouwbesluit (Bij Besluit van 10 maart 2006)
RBB	Wijziging Regeling Bouwbesluit (Regeling van de Minister van VROM van 23 juni 2006)
WW (wijz.)	Wijziging Woningwet (WW), doorgevoerd via de WARVV
TW (wijz.)	Wijziging Tracéwet (TW), doorgevoerd via de WARVV

Voor meerdere activiteiten zijn aanvullende voorschriften van toepassing. Ook bestaan er richtlijnen en handreikingen waarvan de toepassing weliswaar niet voorgeschreven, maar wel gebruikelijk is.

De belangrijkste aanvullende voorschriften en richtlijnen voor tunnelveiligheid zijn te vinden in:

- [1] De Leidraad Veiligheidsdocumentatie voor Wegtunnels (op grond van art. 5 en 6 RARVV)
- [2] Het RWSQRA-model voor wegtunnels, versie 1.0 (op grond van art. 4 RARVV)
- [3] De Leidraad Scenarioanalyse Ongevallen in Tunnels, Deel 1: Wegtunnels (op grond van art. 4 RARVV)
- [4] De Handreiking Risicoanalyses Tunnelveiligheid

Bovengenoemde stukken zijn te vinden op of via de website van het Steunpunt Tunnelveiligheid: www.tunnelsafety.nl.

Met de wet- en regelgeving voor tunnelveiligheid zijn enkele nieuwe functies geïntroduceerd. Ook hebben enkele bestaande organen nieuwe taken gekregen. Een overzicht van de belangrijkste verantwoordelijke en adviserende partijen staat in Tabel 1.

Overleg tussen verantwoordelijke partijen, planvorming en besluitvorming voor tunnelveiligheid vinden gefaseerd plaats. Deze fasering is gekoppeld aan drie mijlpalen in de besluitvorming. Dit zijn het planologisch besluit, het verlenen van de bouwvergunning en het verlenen van de vergunning tot openstelling. De fasering is schematisch weergegeven in Figuur 1.

De eerste drie fases worden gekenmerkt door activiteiten, gericht op de voorbereiding van de volgende fase. De gebruiksfase (fase 4) is gericht op het langdurig behoud van het veiligheidsniveau dat de verantwoordelijke partijen met elkaar afspreken.

¹ Deze tekst is een uitgebreidere versie van hoofdstuk 1 uit deel A van de Leidraad Veiligheidsdocumentatie voor Wegtunnels. Om ervoor te zorgen dat dit stappenplan zelfstandig leesbaar is, zijn Tabel 1, Figuur 1 en een aantal alinea's tekst overgenomen uit dit deel A. Voor meer toelichting op de planvorming, zie de Leidraad.

Tabel 1: Overzicht van partijen, betrokken bij tunnelveiligheid

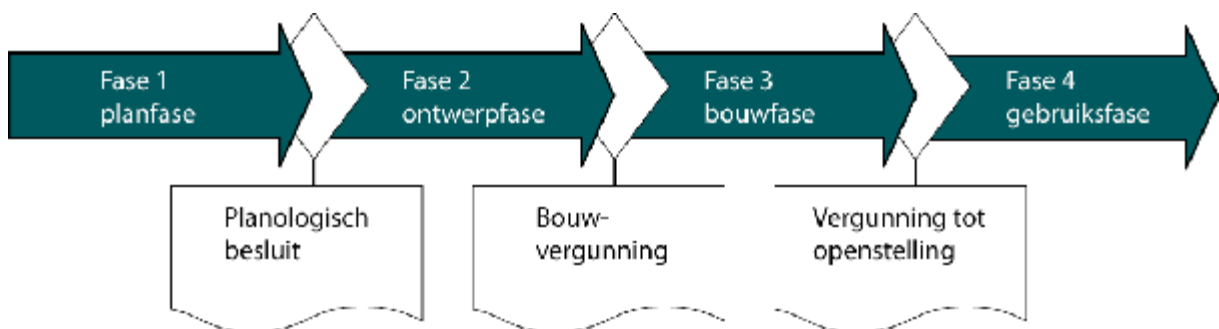
Nota bene: Taken worden niet altijd door de genoemde actor zelf uitgevoerd. Een tunnelbeheerder kan bijvoorbeeld besluiten één van zijn medewerkers te belasten met taken op het gebied van veiligheid. Ook kunnen werkzaamheden worden uitbesteed aan marktpartijen. In dit kader worden dergelijke partijen beschouwd als onderdeel van de actor namens wie zij optreden.

Actor	Toelichting
Tunnelbeheerder	Degene die verantwoordelijk is voor het beheer van de tunnel ² . De beheerder van de weg voor zover die in de tunnel ligt of zal liggen, óf de rechtspersoon aan wie dit beheer is of zal worden opgedragen, is tunnelbeheerder (WARVW Art. 5 lid 2).
Bedieningspersoneel	Functionarissen binnen de organisatie van de tunnelbeheerder, die zorgen voor de bediening en bewaking van de tunnel gedurende de gebruiksfase. Deze personen hebben taken op het gebied van verkeersmanagement en incidentafhandeling. Ook spelen zij, bij een calamiteit in de tunnel, een essentiële rol in de eerste minuten.
Veiligheidsbeambte ³	De persoon die alle preventieve en veiligheidsmaatregelen ter verzekering van de veiligheid van de tunnelgebruikers en het tunnelpersoneel coördineert voor de organisatie van de tunnelbeheerder. De veiligheidsbeambte wordt aangesteld door de tunnelbeheerder, nadat het bevoegd college van burgemeester en wethouders met deze aanstelling heeft ingestemd. De veiligheidsbeambte is onafhankelijk (geen gezagsverhouding) in de uitoefening van zijn functie (WARVW Art. 5 lid 3).
Bevoegd college van burgemeester en wethouders (B&W)	Het college van B&W van de gemeente waarin de tunnel ligt of zal komen te liggen. Indien de tunnel de gemeentegrens overschrijdt, is het college van B&W van de gemeente waar de tunnel in hoofdzaak is gelegen of zal komen te liggen het bevoegd college van B&W. In dat geval oefent het bevoegd college zijn bevoegdheden uit in overeenstemming met het (de) andere college(s) van B&W (WARVW Art. 1 en Art. 4).
Bevoegd gezag	Het bestuursorgaan dat formeel bevoegd is voor het nemen van een bepaald besluit. Inzake de Woningwet (bijvoorbeeld voor het verlenen van een bouwvergunning) en de WARVW is dit het bevoegd college van B&W. Inzake de Tracéwet is dit altijd de minister van V&W, inzake de wet op de Ruimtelijke Ordening de minister van VROM, Gedeputeerde Staten of B&W en inzake de Wet Milieubeheer kan dit B&W zijn. Gedeputeerde Staten óf

² Tijdens de totstandkoming van een tunnel wordt de Tunnelbeheerder vaak aangeduid als Initiatiefnemer of Opdrachtgever. In de WARVW wordt alleen de term Tunnelbeheerder gebruikt. De rol van Tunnelbeheerder kan in verschillende fases van het besluitvormingsproces door verschillende partijen worden ingevuld. In de EU-richtlijn Art. 5 lid 1, waarop WARVW Art. 5 lid 2 is gebaseerd, wordt dit als volgt beschreven: "Voor elke tunnel [...] wordt, ongeacht of deze in de ontwerp-, in de bouw- of in de operationele fase verkeert, [...] als tunnelbeheerder het openbare of particuliere lichaam aangeduid dat verantwoordelijk is voor de exploitatie van de tunnel in de betreffende fase."

³ De taken van de Veiligheidsbeambte zijn vastgelegd in de WARVW en de RARVW.

Actor	Toelichting
	één of meerdere minister(s).
Hulpverleningsdiensten	De politie, de brandweer en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) (WARVW Art. 1).
Toezichthoudende ambtenaren	Ambtenaren, aangewezen door het bevoegd college van B&W om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de WARVW. Normaal gesproken is dit een gemeentelijke instantie. Het Bevoegd College dient ervoor te zorgen dat elke tunnel ten minste eenmaal in de zes jaar wordt onderzocht (WARVW Art. 11).
Commissie voor de tunnelveiligheid	Een onafhankelijke commissie die, zowel voorafgaand aan het planologisch besluit als voorafgaand aan de aanvraag van de bouwvergunning, een verplicht, zwaarwegend maar niet bindend advies geeft (WARVW Art. 3). De commissie bestaat uit deskundigen op het gebied van tunnelveiligheid (BARVW Art. 2).

Figuur 1: Gefaseerde besluitvorming voor tunnelveiligheid

Leeswijzer

De vier hoofdstukken in dit stappenplan komen elk overeen met één van de fases in de besluitvorming voor wegtunnels, zoals weergegeven in Figuur 1.

Elk hoofdstuk bevat:

- een korte beschrijving van de betreffende fase;
- een overzicht van activiteiten;
- een toelichting van die activiteiten;
- een overzicht van de betrokken partijen met hun rol tijdens de fase.

FASE 1: PLANFASE (VOORBEREIDING ONTWERPFASE)

Wanneer zich een verkeerskundig, ruimtelijke orderings- of andersoortig probleem voordoet, kan het bevoegd gezag een planologische procedure (bijvoorbeeld een Tracé-/m.e.r.-procedure) starten, waarin mogelijke oplossingen met elkaar worden vergeleken. Wanneer ten minste één van de oplossingen een tunnelvariant is, is de regelgeving voor tunnelveiligheid van toepassing. Naast de overige aspecten die in de planologische procedure aan de orde komen, wordt dan ook het aspect tunnelveiligheid bestudeerd.

De tunnelbeheerder legt de resultaten van deze studie vast in het tunnelveiligheidsplan. De commissie voor de tunnelveiligheid brengt hierover een advies uit aan de tunnelbeheerder. Bij een Tracé/m.e.r.-procedure moet de initiatiefnemer aan het OTB⁴ een beschrijving toevoegen van de wijze, waarop rekening is gehouden met het advies van de commissie voor de tunnelveiligheid. Om dit mogelijk te maken, moet tijdig dit advies worden aangevraagd. Dientengevolge verdient het aanbeveling om zo snel mogelijk te starten met het uitvoeren van de risicoanalyses en het opstellen van het tunnelveiligheidsplan.

Deze fase (de planfase) omvat de MIT-Verkenningfase en het eerste gedeelte van het planologische proces. De fase wordt afgesloten met een planologische beslissing.

Tabel 2: Activiteiten tijdens de planfase (fase 1)

	Referentie ⁵	Voorgeschreven richtlijnen	Hulpmiddelen / meer informatie
Het bevoegd gezag start een planologische procedure, waarbij ten minste één van de oplossingen een tunnelvariant is.			
1. De initiatiefnemer van het project bepaalt of de tunnel(variant) onder de WARVW valt.	WARVW 2		
2. De initiatiefnemer bepaalt, wie de tunnelbeheerder is.	WARVW 5.2		
3. De tunnelbeheerder creëert een tunnelveiligheidsdossier en beheert dit gedurende de levensduur van de tunnel.	WARVW 10; RARVW 12		Bijlage bij [1] www.tunnelsafety.nl
4. De tunnelbeheerder benoemt een veiligheidsbeambte.	WARVW 5.3		

⁴ Ontwerp-Tracébesluit op grond van Tracéwet 11.

⁵ Bij de referenties naar wet- en regelgeving is zo specifiek mogelijk verwezen. De weergave is om praktische redenen verkort. "WARVW 5.2", bijvoorbeeld, betekent lid 2 van artikel 5 van de Wet Aanvullende Regels Veiligheid Wegtunnels. "RARVW 12" duidt op artikel 2 van de Regeling Aanvullende Regels Veiligheid Wegtunnels. Voor de betekenis van de gebruikte afkortingen van wet- en regelgeving, zie de eerste pagina van dit stappenplan.

	Referentie ⁵	Voorgeschreven richtlijnen	Hulpmiddelen / meer informatie
5. De initiatiefnemer start de planologische procedure met een Startnotitie.	Wet Milieubeheer 7.12, TW 2.a, Regeling Startnotitie m.e.r.		www.tracemer.nl
6. De tunnelbeheerder laat een risicoanalyse uitvoeren door een onafhankelijke deskundige.	WARVW 6.1; RARVW 4	RWS-QRA [2]; Leidraad Scenarioanalyse [3]	Handreiking Risicoanalyses Tunnelveiligheid [4]
7. De tunnelbeheerder overlegt met de veiligheidsbeambte over het tunnelveiligheidsplan.	WARVW 6.2		veiligheidsbeambte@rws.nl
8. De tunnelbeheerder stelt een tunnelveiligheidsplan op ⁶ .	WARVW 6.2; RARVW 5	Leidraad Veiligheidsdocumentatie voor Wegtunnels [1]	Bijlagen bij [1] www.tunnelsafety.nl
9. De tunnelbeheerder vraagt een advies bij de commissie voor de tunnelveiligheid.	WARVW 6.3		www.commissietunnelveiligheid.nl
10. De commissie voor de tunnelveiligheid brengt binnen acht weken na ontvangst van het verzoek een advies uit aan de tunnelbeheerder.	RARVW 2		www.commissietunnelveiligheid.nl
11. De tunnelbeheerder past zonodig het tunnelveiligheidsplan aan en stelt het vast.	WARVW 15		
12. De initiatiefnemer doorloopt de verdere planologische procedure.	TW, TW (wijz.), Wet Milieubeheer, Spelregels van het MIT, Wet Ruimtelijke Ordening		
Het bevoegd gezag neemt de planologische beslissing.			

⁶ Het is mogelijk, dat in deze of in de volgende fase wordt besloten tot het toepassen van innovatieve technologie, waardoor het tunnelsysteem niet naar de letter aan de voorschriften zal voldoen. Indien dit het geval is bij een tunnel in het trans-europese wegennet die langer is dan 500 meter, is een afzonderlijke procedure van toepassing. Zie hiervoor WARVW 14 en BARVW 4, 5 en 15. In dit stappenplan wordt hier niet nader op ingegaan.

Toelichting van de activiteiten

1 *De initiatiefnemer van het project bepaalt of de tunnel(variant) onder de WARVW valt.*

Voor een variant met een tunnel, of een met een tunnel vergelijkbaar bouwwerk boven of bij een weg, gaat de initiatiefnemer na of de WARVW van toepassing is op het project. Indien het langst omsloten gedeelte van de tunnel(variant) langer is dan 250 meter en de tunnel uitsluitend of mede bestemd is voor motorrijtuigen, dan is de WARVW altijd van toepassing. Zo niet, kan de Minister van Verkeer en Waterstaat de WARVW van toepassing verklaren door middel van een besluit op grond van art. 2, lid 2 van de WARVW.

2 *De initiatiefnemer bepaalt, wie de tunnelbeheerder is.*

In art. 5, lid 2 van de WARVW staat, wie de tunnelbeheerder is. Mogelijk wil de tunnelbeheerder zijn rol (tijdelijk) neerleggen aan een andere partij. In dat geval moet de tunnelbeheerder het beheer aan die partij opdragen.

3 *De tunnelbeheerder creëert een tunnelveiligheidsdossier en beheert dit gedurende de levensduur van de tunnel.*

Doel van het tunnelveiligheidsdossier is het toegankelijk maken en houden van feiten, overwegingen en keuzen die gedurende de levensduur van een tunnel worden gemaakt met betrekking tot veiligheid. De tunnelbeheerder is verantwoordelijk voor het opzetten en onderhouden van het tunnelveiligheidsdossier. Alle betrokken partijen hebben de mogelijkheid om documenten aan het dossier toe te voegen, bijvoorbeeld om hun standpunt te expliciteren. Zij hebben de plicht om relevante stukken, die zij in bezit hebben, aan de tunnelbeheerder te verstrekken. Zij hebben ook de bevoegdheid om het dossier te raadplegen bij het invullen van hun taken. Voor meer informatie over het tunnelveiligheidsdossier, zie de betreffende bijlage bij de Leidraad Veiligheidsdocumentatie voor Wegtunnels.

4 *De tunnelbeheerder benoemt een veiligheidsbeambte.*

De tunnelbeheerder kiest een veiligheidsbeambte⁷ en vraagt het bevoegd college van burgemeester en wethouders om instemming. De tunnelbeheerder neemt het bewijs van instemming (brief) en de definitieve benoeming op in het tunnelveiligheidsdossier.

5 *De initiatiefnemer start de planologische procedure met een Startnotitie.*

De planologische procedure is ofwel de procedure conform de Tracéwet ofwel de bestemmingsplanprocedure. In deze aanbevelingen worden de voor het proces rond tunnelveiligheid relevante elementen genoemd. In de Startnotitie in het kader van een Tracé/m.e.r.-procedure leggen initiatiefnemer en bevoegd gezag onder meer afspraken vast omtrent de te betrekken actoren. Het is daarbij cruciaal dat al in een vroeg stadium de specifiek voor tunnelveiligheid relevante actoren bij het project worden betrokken. Een aantal partijen heeft een formele taak op grond van de wet- en regelgeving. Afhankelijk van het project en de projectomgeving worden ook andere actoren ingeschakeld. Een aantal actoren neemt in de regel deel aan een periodiek veiligheidsoverleg. Andere actoren worden uitsluitend bij specifieke activiteiten betrokken. Een actorenanalyse⁸ kan behulpzaam zijn bij het bepalen welke actor op welk moment betrokken moet worden.

⁷ Voor RWS-tunnels bestaan standaard afspraken over de invulling van de rol van Veiligheidsbeambte. Voor meer informatie kan men contact opnemen met de Veiligheidsbeambte RWS: veiligheidsbeambte@rws.nl.

⁸ Hiervoor zijn talloze adviseurs en methodieken beschikbaar.

6 *De tunnelbeheerder laat een risicoanalyse uitvoeren door een onafhankelijke deskundige.*

De risicoanalyse moet bestaan uit een kwantitatieve risicoanalyse en een scenarioanalyse. De methodieken voor beide analyses zijn voorgeschreven in RARVW 4. De risicoanalyse is onderdeel van het tunnelveiligheidsplan.

7 *De tunnelbeheerder overlegt met de veiligheidsbeambte over het tunnelveiligheidsplan.*

De tunnelbeheerder kan de veiligheidsbeambte vóór en tijdens het opstellen van het tunnelveiligheidsplan raadplegen. Mogelijk is de veiligheidsbeambte intensief betrokken bij het opstellen van het plan. Afhankelijk van de afspraken binnen het project overlegt de tunnelbeheerder ook met andere partijen. Het ligt voor de hand dat hij het plan met de hulpverleningsdiensten afstemt.

8 *De tunnelbeheerder stelt een tunnelveiligheidsplan op.*

In het tunnelveiligheidsplan worden alle veiligheidsaspecten afgewogen die een rol spelen bij de keuze van de locatie (het tracé), het ontwerp en het beoogde gebruik. Het plan wordt opgesteld op basis van de gemaakte afspraken en resultaten van risicoanalyses en andere onderzoeken die in het kader van de planstudie zijn uitgevoerd.

9 *De tunnelbeheerder vraagt een advies bij de commissie voor de tunnelveiligheid.*

De tunnelbeheerder stuurt zijn adviesaanvraag samen met het tunnelveiligheidsplan en eventuele andere relevante documentatie naar de commissie. Zonodig vraagt de commissie aanvullende gegevens op.

10 *De commissie voor de tunnelveiligheid brengt binnen acht weken na ontvangst van het verzoek een advies uit aan de tunnelbeheerder.*

Na ontvangst van het verzoek van de tunnelbeheerder stelt de voorzitter van de commissie een werkgroep samen uit de commissieleden. Zonodig kan de commissie of de werkgroep zich doen bijstaan door deskundigen die geen commissielid zijn. De werkgroep bereidt het advies voor op basis van het tunnelveiligheidsplan en eventuele aanvullende gegevens. Pas wanneer de commissie alle benodigde informatie heeft, start de doorlooptijd van acht weken. Het advies is zwaarwegend maar niet bindend.

11 *De tunnelbeheerder past zonodig het tunnelveiligheidsplan aan en stelt het vast.*

Mogelijk adviseert de commissie voor de tunnelveiligheid om het tunnelveiligheidsplan aan te passen. De tunnelbeheerder is hiertoe niet verplicht. Wél moet hij op grond van de Tracéwet beschrijven, hoe hij rekening houdt met het advies van de commissie. Deze beschrijving is onderdeel van het OTB. Daarmee behoort het tot de beslisinformatie voor het Tracébesluit.

12 *De initiatiefnemer doorloopt de verdere planologische procedure.*

Dit behelst (voor Tracéwetplichtige projecten) de procedures uit de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Tracéwet en, mits van toepassing, de Wet Milieubeheer. Deze procedures behelzen onder meer het vaststellen van het OTB, een standpuntbepaling door het kabinet, een toetsingsadvies door de Commissie voor de m.e.r. en het opstellen van een Tracébesluit.

Deze fase wordt afgesloten met het vaststellen van het Tracébesluit. Voor gemeentelijke en provinciale tunnels geldt een vergelijkbare procedure, die ook wordt afgesloten met een planologisch besluit.

ACTOREN TIJDENS FASE 1

Tijdens deze fase wordt bepaald welke partijen bij het opstellen van de verkenning betrokken moeten worden. De partijen maken globale afspraken over het te bereiken veiligheidsniveau van de tunnel, gebaseerd op vigerende regelgeving. Verder maken zij afspraken over de besluitvorming samenhangend met tunnelveiligheid en over het tunnelveiligheidsdossier.

Actor	Toelichting
Tunnelbeheerder	<p>De tunnelbeheerder neemt het initiatief bij het maken van afspraken met andere partijen. Tevens is de tunnelbeheerder verantwoordelijk voor het creëren van het tunnelveiligheidsdossier, het opzetten van een tunnelveiligheidsplan en het inwinnen van het verplichte advies van de commissie voor de tunnelveiligheid.</p> <p>De tunnelbeheerder is niet alleen verantwoordelijk voor de organisatie van het tunnelbeheer, maar ook voor de afstemming hiervan met de hulpverleningsdiensten en andere partijen. Tevens is hij tijdens de gebruiksfase verantwoordelijk voor de verkeersleiding en een toereikende planning van instandhoudingsactiviteiten. De nodige veiligheidswinst kan behaald worden door in een vroeg stadium eisen te stellen aan het ontwerp. Eisen kunnen bijvoorbeeld gevolgen hebben voor noodzakelijke onderhoudsfrequenties of voor het bedieningsgemak tijdens incidenten.</p>
Initiatiefnemer	De initiatiefnemer van de planologische procedure activeert de tunnelbeheerder en neemt aan het eind van deze fase de resultaten mee bij de resterende stappen in de procedure.
Bedieningspersoneel	In de regel wordt het bedieningspersoneel in dit stadium van een project vertegenwoordigd door de tunnelbeheerder. Bij het stellen van eisen die betrekking hebben op de bediening en besturing van de tunnel laat de tunnelbeheerder zich, waar nodig, adviseren door bedieningspersoneel (eventueel van andere, bestaande, tunnels).
Veiligheidsbeambte	De veiligheidsbeambte overlegt met de tunnelbeheerder over het tunnelveiligheidsplan. Afhankelijk van de afspraken tussen tunnelbeheerder en veiligheidsbeambte kan de rol van de beambte een actieve, coördinerende rol of een meer toetsende rol zijn.
Bevoegd college van B&W	Als verantwoordelijke voor veiligheid in de gemeente, houdt het bevoegd college van B&W toezicht op de activiteiten inzake veiligheid.
Bevoegd gezag	Het bevoegd gezag in deze fase is het orgaan dat aan het eind van de fase het planologisch besluit zal nemen.
Hulpverleningsdiensten	Formeel vormen de hulpverleningsdiensten in deze fase de rol van adviseur van het bevoegd college. Het bevoegd college bepaalt, wie er namens de hulpverleningsdiensten optreedt als coördinator van de voorbereiding op de rampenbestrijding.

Actor	Toelichting
Toezichthoudende ambtenaren	Deze zijn in dit stadium nog niet actief betrokken. Op enig moment zal het bevoegd college deze ambtenaren met een formeel besluit belasten met het toezicht op de naleving van de voorschriften (WARVV 11.1).
Commissie voor de tunnelveiligheid	Het verdient aanbeveling om vroegtijdig de commissie te informeren van de voornemens inzake de tunnel en de veiligheid van de tunnel, zodat de tunnelbeheerder niet bij het formeel uitgebrachte advies voor verrassingen komt te staan.

FASE 2: ONTWERPFASE (VOORBEREIDING BOUWFASE)

In deze fase werkt de tunnelbeheerder het ontwerp verder uit. De afspraken over het te bereiken en te handhaven veiligheidsniveau worden geconcretiseerd tot feitelijke maatregelen. Concreet betekent dit het vertalen van geïdentificeerde, beheersbare risico's in (eisen aan) veiligheidsvoorzieningen. De tunnelbeheerder onderzoekt, of het verkregen ontwerp voldoet aan alle vereisten op het gebied van tunnelveiligheid en legt hiervan de bewijsvoering vast. Daarnaast werken tunnelbeheerder en hulpdiensten de aanpak van de calamiteitenbestrijding uit. De resultaten hiervan worden vastgelegd in het bouwplan.

Deze fase omvat het resterende gedeelte van de MIT-Planstudiefase en wordt afgesloten met het verlenen van de Bouwvergunning.

Tabel 3: Activiteiten tijdens de ontwerpfase (fase 2)

	Referentie	Voorgeschreven richtlijnen	Hulpmiddelen / meer informatie
Het bevoegd gezag start een planologische procedure, waarbij ten minste één van de oplossingen een tunnelvariant is.			
13. De tunnelbeheerder stelt een bouwplan op.	WARVW 6.3	[1][3]	[4]
14. De tunnelbeheerder vraagt een advies aan bij de commissie voor de tunnelveiligheid.	WARVW 6.3		
15. De commissie voor de tunnelveiligheid brengt binnen acht weken na ontvangst van het verzoek een advies uit.	RARVW 2		www.commissietunnelveiligheid.nl
16. De tunnelbeheerder past zonodig het bouwplan aan en stelt het vast.			
17. De initiatiefnemer vraagt de Bouwvergunning aan.	BARVW 15		
18. Het bevoegd college van B&W neemt een besluit over de aanvraag voor de Bouwvergunning.	WARVW 13		
Het bevoegd college van B&W verleent de Bouwvergunning (bij positief besluit).			

Toelichting van de activiteiten

13 *De tunnelbeheerder stelt een bouwplan op.*

Het bouwplan bevat de bewijsvoering dat het tunnelontwerp aan alle veiligheidsvoorschriften voldoet. Daarnaast bevat het de aanpak van de calamiteitenbestrijding op hoofdlijnen. Bij het opstellen van het bouwplan wordt gebruik gemaakt van het eerder opgestelde tunnelveiligheidsplan. De technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen worden in het nieuwe plan beschreven. Het ligt voor de hand om het plan op te stellen na overleg met de hulpdiensten en de veiligheidsbeambte.

14 *De tunnelbeheerder vraagt een advies aan bij de commissie voor de tunnelveiligheid.*

De werkwijze is vergelijkbaar met de werkwijze zoals beschreven bij fase 1.

15 *De commissie voor de tunnelveiligheid brengt binnen acht weken na ontvangst van het verzoek een advies uit.*

De werkwijze is vergelijkbaar met de werkwijze zoals beschreven bij fase 1.

16 *De tunnelbeheerder past zonodig het bouwplan aan en stelt het vast.*

Mogelijk adviseert de commissie voor de tunnelveiligheid om het bouwplan aan te passen.

17 *De initiatiefnemer vraagt de Bouwvergunning aan.*

Op grond van het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning (gewijzigd met BARVV 13) zijn het bouwplan en het advies van de commissie voor de tunnelveiligheid onderdeel van de aanvraag.

18 *Het bevoegd college van B&W neemt een besluit over de aanvraag voor de Bouwvergunning.*

Het advies van de commissie kan aanleiding geven tot het weigeren van de vergunning.

ACTOREN TIJDENS FASE 2

Actor	Toelichting
Tunnelbeheerder	De tunnelbeheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van het bouwplan, voor het aanvragen van een advies van de commissie voor de tunnelveiligheid en voor het handelen naar aanleiding van dat advies. Zie verder het algemene overzicht van actoren en de opmerkingen bij fase 1.
Bedieningspersoneel	De tunnelbeheerder raadpleegt zonodig bedieningspersoneel, met name als het gaat om de uitwerking van de calamiteitenbestrijding en van het ontwerp van de bediening en bewaking van de tunnel. Zie ook de opmerkingen bij fase 1.
Veiligheidsbeambte	De belangrijkste rol van de veiligheidsbeambte in deze fase is de afstemming tussen de verschillende partijen en het zoeken naar een passende verdeling bij het invullen van de veiligheidseisen. Zie ook het algemene overzicht van actoren en de opmerkingen bij fase 1.

Actor	Toelichting
Bevoegd college van B&W	Het bevoegd college is in dit geval dezelfde als het bevoegd gezag.
Bevoegd gezag	Voor het verlenen van de Bouwvergunning is het bevoegd college van B&W het bevoegd gezag.
Hulpverleningsdiensten	De hulpverleningsdiensten vormen een belangrijke partner van de tunnelbeheerder bij het opstellen van het bouwplan. In deze fase moeten alle hulpverleningsdiensten worden betrokken. Zeker voor scenarioanalyses is het van belang om de handelwijze van de verschillende disciplines in kaart te brengen.
Toezichthoudende ambtenaren	De toezichthoudende ambtenaren zijn adviseur van het bevoegd gezag. Zij beoordelen of de tunnelbeheerder zich houdt aan de vastgelegde afspraken en rapporteren hierover aan het bevoegd gezag.
Commissie voor de tunnelveiligheid	De commissie brengt in deze fase haar tweede advies uit. De werkwijze is dezelfde als in fase 1.

FASE 3: BOUWFASE (VOORBEREIDING GEBRUIKSFASE)

Vóór de openstelling van de tunnel stelt de tunnelbeheerder een veiligheidsbeheerplan op. Tunnelbeheerder en hulpverleningsdiensten zorgen ervoor dat hun organisaties zijn voorbereid op de gebruiksfase. Wanneer het bevoegd college van B&W heeft vastgesteld dat de tunnel voldoet aan alle veiligheidsvoorschriften en het veiligheidsbeheerplan voldoende en adequaat is geïmplementeerd, verleent het college de openstellingsvergunning.

Deze fase komt overeen met de MIT-Realisatiefase en wordt afgesloten met de ingebruikname van de tunnel.

Tabel 4: Activiteiten tijdens de bouwfase (fase 3)

	Referentie	Voorgeschreven richtlijnen	Hulpmiddelen / meer informatie
Het bevoegd gezag start een planologische procedure, waarbij ten minste één van de oplossingen een tunnelvariant is.			
19. De tunnelbeheerder stelt een veiligheidsbeheerplan op.	WARVW 7; RARVW 6	[1]	
20. Het bevoegd gezag stelt plannen voor de hulpverlening op.			www.handboekkrampenbestrijding.nl
21. De tunnelbeheerder en de hulpdiensten bereiden hun personeel voor op zijn taken tijdens de gebruiksfase.	WARVW 5.2;		
22. De tunnelbeheerder maakt afspraken met het bevoegd gezag en de veiligheidsbeambte over de openstelling van de tunnel.			
23. De tunnelbeheerder vraagt een advies over de openstelling aan bij de veiligheidsbeambte.	RARVW 8.2		
24. De veiligheidsbeambte brengt een advies uit aan de tunnelbeheerder.	RARVW 8.2		
25. De tunnelbeheerder past zonodig het veiligheidsbeheerplan aan en stelt het vast.			

	Referentie	Voorgeschreven richtlijnen	Hulpmiddelen / meer informatie
26. De tunnelbeheerder vraagt de vergunning tot openstelling voor het verkeer aan.	WARVW 8; RARVW 8		
27. Het bevoegd college van B&W neemt een besluit over de aanvraag voor de openstellingsvergunning.	WARVW 8		
Het bevoegd college van B&W verleent de vergunning tot openstelling (bij positief besluit). De tunnel wordt opengesteld voor verkeer.			

Toelichting van de activiteiten

19 *De tunnelbeheerder stelt een veiligheidsbeheerplan op.*

Het plan wordt opgesteld na overleg met de veiligheidsbeambte en de betrokken gemeente(n), op basis van het bouwplan. In dit stadium wordt uitgewerkt hoe de organisatie van de tunnelbeheerder te werk gaat bij het verkeersmanagement, de afhandeling van incidenten en calamiteiten, en de instandhouding. Onderdeel hiervan zijn de afspraken met de hulpverleningsdiensten. Deze afspraken betreffen met name de calamiteitenbestrijding en de multidisciplinaire oefeningen.

20 *Het bevoegd gezag stelt plannen voor de hulpverlening op.*

Afhankelijk van de gemaakte keuzes binnen de betrokken gemeente(n) kunnen verschillende soorten plannen worden opgesteld. In de praktijk stellen de hulpverleningsdiensten in ieder geval monodisciplinaire aanvalsplannen op, aangevuld met een multidisciplinair plan. Dit kan een zogenoemd rampenbestrijdingsplan zijn. In het gemeentelijk rampenplan (een vereiste op basis van de WRZO) wordt vastgelegd voor welke bijzondere objecten en/of gebeurtenissen er een rampenbestrijdingsplan moet worden opgesteld. Voor meer informatie, zie <http://www.handboekrampenbestrijding.nl>.

Deze plannen dienen uiteraard overeen te stemmen met en aan te sluiten op het veiligheidsbeheerplan. De veiligheidsbeambte werkt mee aan deze afstemming (RARVW 7).

21 *De tunnelbeheerder en de hulpdiensten bereiden hun personeel voor op zijn taken tijdens de gebruiksfase.*

De tunnelbeheerder zorgt ervoor, dat zijn personeel voldoende wordt toegerust voor de voorziene taken in de gebruiksfase (via opleiding, training en oefening). Ook de hulpverleningsdiensten doen dit, op basis van hun eigen werkwijze en plannen.

22 *De tunnelbeheerder maakt afspraken met het bevoegd gezag en de veiligheidsbeambte over de openstelling van de tunnel.*

In de praktijk wordt er verschillend omgegaan met de ingebruikname van een tunnel of een tracé waarin zich een tunnel bevindt. Soms is sprake van gedeeltelijke opleveringen waarbij de verkeerssituatie enkele malen verandert. Het is van het grootste belang om de afspraken rond overdracht en formele toestemming voor ingebruikname goed vast te leggen. Daarbij spelen

onder meer de volgende zaken een rol:

- In veel gevallen wordt de Tunnelbeheerder tijdens ontwerp en bouw van een tunnel vertegenwoordigd door een andere organisatie (die fungeert als opdrachtgever). In dat geval is een goede overdracht aan de Tunnelbeheerder van belang.
- Benoeming van de Tunnelbeheerder.
- Formele (gedeeltelijke of gehele) opleveringen door de aannemer aan de Tunnelbeheerder.
- Garantievoorwaarden en instandhoudingstermijnen, zoals vastgelegd in het contract met de aannemer.
- Voorwaarden aan het gebruik én aan de ingebruikname die zijn vastgelegd in regelgeving en eventueel vergunningen.
- Eventuele voorwaarden aan gedeeltelijke ingebruikname.
- Afspraken omtrent de procedure van ingebruikname: welke partij(en) moet(en) formeel toestemming geven voor ingebruikname?

23 De tunnelbeheerder vraagt een advies over de openstelling aan bij de veiligheidsbeambte.

De veiligheidsbeambte zal onderzoeken, of het tunnelsysteem aan alle veiligheidsvereisten voldoet. Onderdeel hiervan is de toets, of de organisatie van beheerder en hulpverleningsdiensten is voorbereid op de gebruiksfase. Dit onderzoek is in de praktijk onderhevig aan een forse tijdsdruk. Goede en tijdige procesafspraken tussen tunnelbeheerder en veiligheidsbeambte zijn onontbeerlijk.

25 De tunnelbeheerder past zonodig het veiligheidsbeheerplan aan en stelt het vast.

Mogelijk is het ook noodzakelijk om het personeel te informeren over wijziging van het plan en wellicht andere betrokkenen, zoals de hulpverleningsdiensten.

26 De tunnelbeheerder vraagt de vergunning tot openstelling voor het verkeer aan.

Bij de aanvraag worden onder meer gevoegd het veiligheidsbeheerplan, het advies van de veiligheidsbeambte, het tunnelveiligheidsplan en het advies van de commissie over het tunnelveiligheidsplan.

27 Het bevoegd college van B&W neemt een besluit over de aanvraag voor de openstellingsvergunning.

Het bevoegd college mag aan de vergunning géén beperkingen of voorschriften verbinden. Het mag uitsluitend weigeren deze vergunning te verlenen indien het tunnelsysteem niet voldoet aan de voorschriften. Voorafgaand aan het besluit onderzoeken toezichthoudende ambtenaren in opdracht van het bevoegd college, of dit het geval is en of alle afspraken inzake de veiligheid zijn nagekomen.

ACTOREN TIJDENS FASE 3

Actor	Toelichting
Tunnelbeheerder	<p>De tunnelbeheerder is verantwoordelijk voor het opzetten van de beheerorganisatie voorafgaand aan ingebruikname van de tunnel. Deze beheerorganisatie wordt zodanig ingericht, dat wordt voldaan aan de in het veiligheidsbeheerplan vastgelegde eisen.</p> <p>Doorgaans zal de tunnelbeheerder bepaalde taken, ook op het gebied van tunnelveiligheid, delegeren aan lijnmanagers en/of staffunctionarissen (denk aan personeelsmanagement).</p>
Bedieningspersoneel	Dit personeel wordt voorafgaand aan de ingebruikname van de tunnel voorbereid op zijn taken. Hiertoe behoort opleiding, training, oefening en het kennis nemen van de relevante onderdelen van het veiligheidsbeheerplan.
Veiligheidsbeambte	De tunnelbeheerder overlegt met de veiligheidsbeambte bij het opstellen van het veiligheidsbeheerplan, net zoals dit voor het tunnelveiligheidsplan en bouwplan gebeurt. Daarnaast brengt de veiligheidsbeambte een formeel advies uit over de openstelling van de tunnel.
Bevoegd college van B&W	Het bevoegd college is in dit geval dezelfde als het bevoegd gezag.
Bevoegd gezag	Voor het verlenen van de vergunning tot openstelling is het bevoegd college van B&W het bevoegd gezag.
Hulpverleningsdiensten	In deze fase moeten plannen en procedures worden opgesteld voor onder meer de incidentafhandeling en moeten afspraken worden gemaakt voor het oefenen van de rampbestrijding. Uiteraard dient dit te gebeuren in onderling overleg tussen onder meer de tunnelbeheerder en de hulpverleningsdiensten.
Toezichthoudende ambtenaren	Deze ambtenaren toetsen namens het bevoegd gezag, of het tunnelsysteem aan alle voorschriften voldoet.
Commissie voor de tunnelveiligheid	De commissie heeft uitsluitend een rol, indien de verantwoordelijke partijen besluiten ingrijpend af te wijken van het bouwplan. In dat geval dient een nieuw advies aangevraagd te worden. Zie hiervoor fase 2.

FASE 4: GEBRUIKSFASE

In de gebruiksfase zijn twee hoofdprocessen te onderkennen. De reguliere beheersituatie is gericht op het in stand houden van de tunnel en zijn veiligheidsvoorzieningen. De situatie van wijziging aan de tunnel en/of in het gebruik is gericht op verandering.

Deze fase komt overeen met de MIT-Gebruiksfase en eindigt zodra een Sloopvergunning wordt afgegeven.

Tabel 5: Activiteiten tijdens de gebruiksfase (fase 4)

	Referentie	Voorgeschreven richtlijnen	Hulpmiddelen / meer informatie
Het bevoegd gezag start een planologische procedure, waarbij ten minste één van de oplossingen een tunnelvariant is.			
28. De tunnelbeheerder voert het veiligheidsbeheerplan uit.	WARVW 8.1b; WARVW 9; BARVW 14; RARVW 10.4; RARVW 11	[1]	
29. De hulpverleningsdiensten houden samen met het tunnelpersoneel jaarlijks oefeningen.	WARVW 9; RARVW 11		
30. De veiligheidsbeambte gaat na of het bedieningspersoneel en de hulpverleningsdiensten geoefend zijn en werkt mee aan de organisatie en evaluatie van de oefeningen.	RARVW 11		
31. De veiligheidsbeambte controleert regelmatig of de tunnelconstructies en -voorzieningen worden onderhouden en waar nodig hersteld.	RARVW 9		
32. De veiligheidsbeambte stelt jaarlijks een verslag op van zijn bevindingen.	Toelichting bij RARVW 7		
33. Indien het de veiligheidsbeambte blijkt dat aan bepaalde veiligheidsvoorschriften niet wordt voldaan of afspraken niet nagekomen kan hij altijd de verantwoordelijke daarop aanspreken	Toelichting bij RARVW 9		

	Referentie	Voorgeschreven richtlijnen	Hulpmiddelen / meer informatie
34. Ten minste eenmaal in de zes jaar laat het bevoegd college onderzoeken of voldaan wordt aan de voorschriften.	WARVW 11.2		
35. Als het bevoegd college constateert, dat bepaalde voorschriften worden overtreden neemt het actie. Het college kan de openstellingsvergunning intrekken.	WARVW 11.3		
36. Bij significante incidenten stelt de tunnelbeheerder een toelichtend verslag op.	RARVW 10		Bijlage bij [1]
37. Bij afwijking van het veiligheidsbeheerplan neemt de tunnelbeheerder zonnodig actie.	WARVW 6		

Toelichting van de activiteiten

28 De tunnelbeheerder voert het veiligheidsbeheerplan uit.

Dit behelst onder meer periodiek oefenen (WARVW 9), registreren van en rapporteren over eventuele incidenten (RARVW 10), periodiek inspecteren en zonodig onderhouden of repareren van de veiligheidsvoorzieningen (BARVW 14), geregeld overleg voeren met het bevoegd gezag en/of de hulpverleningsdiensten (al naar gelang de daarover gemaakte afspraken) en periodiek beoordelen van het Veiligheidsbeheerplan zelf.

32 De veiligheidsbeambte stelt jaarlijks een verslag op van zijn bevindingen.

In dit verslag komen zijn activiteiten aan de orde op het gebied van: afstemming met de hulpverleningsdiensten; door hem uitgevoerde controles; incidenten; oefeningen.

35 Als het bevoegd college constateert, dat bepaalde voorschriften worden overtreden neemt het actie. Het college kan de openstellingsvergunning intrekken.

Naar aanleiding van de resultaten van de periodieke inspectie kan het gebeuren, dat het bevoegd college overtredingen constateert. In dat geval doet het college hiervan mededeling aan de tunnelbeheerder, de veiligheidsbeambte en de ministers van V&W en VROM. Op grond van de WARVW 11.3 heeft het bevoegd college de bevoegdheid om de openstellingsvergunning in te trekken.

36 Bij significante incidenten stelt de tunnelbeheerder een toelichtend verslag op.

Bij de evaluatie van het incident wordt de veiligheidsbeambte betrokken. De tunnelbeheerder stuurt zijn verslag en eventuele verslagen en rapporten van anderen naar de veiligheidsbeambte, het bevoegd college van B&W en de hulpverleningsdiensten.

37 *Bij afwijking van het veiligheidsbeheerplan neemt de tunnelbeheerder zonodig actie.*

In de gebruiksfase kan sprake zijn van voorziene, voorgenomen of feitelijke wijzigingen in gebruik en/of constructie. Op grond van de WARVV 6.1 moet opnieuw een risicoanalyse worden uitgevoerd als overwogen wordt een tunnel dan wel het gebruik van een tunnel te veranderen. De tunnelbeheerder bepaalt, welke activiteiten eventueel moeten worden ondernomen, om ervoor te zorgen, dat het tunnelsysteem blijvend aan de wet- en regelgeving voor tunnelveiligheid voldoet. Deze beslissing zal sterk afhangen van de aard en omvang van de wijziging in combinatie met de specifieke kenmerken van het tunnelsysteem.

Een wijziging van het gebruik kan bijvoorbeeld zijn het voornemen, om het transport van een bepaalde groep gevaarlijke stoffen door de tunnel, dat in de bestaande situatie niet is toegestaan, wél toe te staan. Dit is normaal gesproken een besluit dat wordt genomen door het terzake bevoegde gezag, te weten het bevoegd college van B&W of een minister. Het initiatief ligt dan bij dit bevoegde gezag. Aandachtspunt voor de tunnelbeheerder is dat een dergelijk bestuurlijk besluit consequenties kan hebben voor het beheer van de tunnel. Belangrijk is, dat de verdeling van de verantwoordelijkheden in deze eenduidig wordt vastgelegd. Het is denkbaar, dat er ook een noodzaak ontstaat om aanvullende technische voorzieningen aan te brengen.

Een ander voorbeeld van een wijziging van het gebruik is het optreden van een gestage groei van het verkeersaanbod. Analyse van de geregistreerde verkeersintensiteiten kan leiden tot een prognose die hoger ligt, dan de grenswaarden die in het veiligheidsbeheerplan zijn vastgelegd. Het ligt in een dergelijk geval voor de hand om de gesignaleerde ontwikkeling nader te onderzoeken. Wordt op basis hiervan geconcludeerd, dat in de toekomst niet meer wordt voldaan aan de wet- en regelgeving op het gebied van veiligheid, dan moeten maatregelen worden genomen om de situatie te veranderen.

In sommige gevallen kan het nodig zijn om, in aanvulling op de hiervoor beschreven handelwijze, tijdelijke maatregelen te nemen. Gedacht kan worden aan het verlagen van de maximumsnelheid, het afkruisen van een rijstrook of het instellen van een inhaalverbod.

Verschillende gebeurtenissen kunnen leiden tot het besluit, om de constructie (ingrijpend) te wijzigen. In dat geval is het wellicht noodzakelijk om een nieuwe bouwvergunning aan te vragen. Verder moet de tunnelbeheerder in dit geval altijd nagaan, of de veranderde technische voorzieningen andere voorwaarden stellen dan voorheen aan het gebruik van de tunnel.

Het is onmogelijk, om voor wijzigingen in alle denkbare soorten en maten richtlijnen op te stellen, die in alle gevallen zinnig zijn. Daarom wordt hier volstaan met enkele zeer algemene richtlijnen. Uitgangspunt is, dat de tunnelbeheerder over de handelwijze communiceert met de veiligheidsbeambte en het bevoegd gezag. Combinatie van de expertise van deze drie actoren is toereikend voor het verantwoord toepassen van de wet- en regelgeving bij wijzigingen.

In het veiligheidsbeheerplan is de systematiek beschreven, met behulp waarvan wijzigingen gesignaleerd worden. Zodra een wijziging wordt geconstateerd, voorzien of bedacht, dient actie te worden genomen. De tunnelbeheerder controleert, na overleg met de veiligheidsbeambte en eventueel het bevoegd gezag, of het tunnelsysteem nog voldoet aan de voorschriften en afspraken, aan de hand van bestaande documentatie in het tunnelveiligheidsdossier en informatie over de wijziging. Mogelijk moeten eerder uitgevoerde risicoanalyses geheel of gedeeltelijk opnieuw worden uitgevoerd om dit te kunnen bepalen. Als met de wijziging nog wordt voldaan aan de eisen, kan worden volstaan met een vastlegging van de wijziging en het informeren van diegenen, voor wiens werk de wijziging gevolgen heeft.

Bij een wijziging waarmee niet (meer) wordt voldaan aan de voorschriften en afspraken inventariseren de tunnelbeheerder en de veiligheidsbeambte de activiteiten, die (opnieuw)

uitgevoerd moeten worden om blijvend te kunnen voldoen aan het veiligheidsbeheerplan. Eventueel wordt ook het bevoegd college geraadpleegd, afhankelijk van de wijziging. Het stappenplan kan behulpzaam zijn bij deze inventarisatie, evenals de volgende vragen:

- Wat verandert er precies ten opzichte van het veiligheidsbeheerplan? Voor welke veiligheidsmaatregelen heeft deze wijziging consequenties? Wat zijn de gevolgen voor het veiligheidsniveau? Welke aanpassingen zijn nodig in het pakket veiligheidsmaatregelen?
- Welke uitgangspunten zijn in het verleden gehanteerd voor de risicoanalyses, en valt wijziging binnen het bereik van deze uitgangspunten? Hieruit kan worden geconcludeerd, of de uitkomsten van de analyses nog geldig zijn voor de gewijzigde situatie. Zo niet, gaat de tunnelbeheerder in overleg met de veiligheidsbeambte na, of een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd moeten worden op grond van WARVW 6.1.
- Is het nodig om om voor de wijziging een Bouwvergunning aan te vragen? Indien dit het geval is, dient een nieuw of aangepast bouwplan opgesteld te worden.
- Gaat het om een zodanig ingrijpende verandering van het gebruik, dat een nieuw tunnelveiligheidsplan opgesteld moet worden op grond van WARVW 6.2? Zo ja, dan moet ook opnieuw een advies worden aangevraagd bij de commissie voor de tunnelveiligheid.
- Is het nodig om, als onderdeel van de aanpassing van de veiligheidsmaatregelen of als gevolg ervan, de werkwijze voor het beheer van de tunnel aan te passen? Indien dit het geval is, dient het veiligheidsbeheerplan aangepast te worden, en dienen de aanpassingen geïmplementeerd te worden.
- Is er als gevolg van de wijziging of van aanpassingen aan de veiligheidsvoorzieningen, sprake van één of meer overgangssituaties? Zijn er maatregelen nodig om het veiligheidsniveau gedurende die overgangssituaties te waarborgen?

Na besluitvorming door de tunnelbeheerder, het bevoegd gezag en het bevoegd college worden de benodigde activiteiten uitgevoerd.

ACTOREN TIJDENS FASE 4

Actor	Toelichting
Tunnelbeheerder	De tunnelbeheerder is verantwoordelijk voor het beheer van de tunnel. Doorgaans zal de tunnelbeheerder bepaalde taken, ook op het gebied van tunnelveiligheid, delegeren aan lijnmanagers en/of staffunctionarissen.
Bedieningspersoneel	Er is continu bedieningspersoneel aanwezig om de situatie in de tunnel te bewaken, en zondig actie te nemen. Bij een calamiteit zorgt het bedieningspersoneel voor passende instructies aan de weggebruikers en voor alarmering van de hulpverleningsdiensten.
Veiligheidsbeambte	De veiligheidsbeambte heeft het overzicht over het geheel aan veiligheidsgerelateerde activiteiten binnen de organisatie van de tunnelbeheerder en heeft hierin een coördinerende rol. Verder heeft de veiligheidsbeambte een aantal controlerende taken.

Actor	Toelichting
Bevoegd college van B&W	Als verlener van de Bouwvergunning en de openstelling, en als verantwoordelijke voor veiligheid in de gemeente, houdt het bevoegd college van B&W toezicht op het voldoende handhaven van het veiligheidsniveau door de tunnelbeheerder.
Bevoegd gezag	In de gebruiksfase is het bevoegd college van B&W het bevoegd gezag.
Hulpverleningsdiensten	De hulpverleningsdiensten zorgen ervoor dat zij voorbereid zijn op de hulpverlening bij rampen en zware ongevallen. Dit doen zij door te oefenen (mono- en multidisciplinair) en gezamenlijk met de tunnelbeheerorganisatie de procedures voor het afhandelen van incidenten te oefenen en te actualiseren wanneer dat nodig is.
Toezichthoudende ambtenaren	De toezichthoudende ambtenaren beoordelen of de tunnelbeheerder zich houdt aan de vastgelegde afspraken en rapporteren hierover aan het bevoegd gezag. Zij voeren ten minste eenmaal in de zes jaar een inspectie uit.
Commissie voor de tunnelveiligheid	De commissie voor de tunnelveiligheid speelt in de gebruiksfase uitsluitend een rol bij een ingrijpende wijziging van gebruik of constructie.